

Elektrik kesintisi – alternatif yakıt ve elektrik üretiminin güvenli kullanımı

Power blackouts - using alternative fuel and electricity generation safely

Turkish

Elektrik kesintisi olduğunda, ısıtmada, soğutmada, bina içlerini kurutmada, araç gereçleri çalıştırmakta, yemek pişirmekte v.s., insanlar bazen alternatif yakıt çeşitlerini veya elektrik üretim kaynaklarını kullanırlar.

Küçük benzin motorları, ocakları, jeneratörleri, fenerler ve yemek pişirmede kullanılan gaz ocakları veya yanmakta olan kömür veya odun tarafından üretilen yanma dumanının içinde karbon monoksit gazı bulunmaktadır.

Karbon monoksit gözle görünmez ve kokmaz. Ev içinde, garajda veya karavan içinde birikirse, ani hastalanma, bilinç kaybı ve ölüme sebep olabilir. Hem hayvanlarınızı hem de insanları koruyun.

Dışarıda kullanılmak üzere tasarlanmış aletleri **HİÇ BİR ZAMAN** ev içinde, bodrum katında, garajda veya karavanda veya dışarıda açık bir camın yanında bile kullanmayın. Elektrik jeneratörleri, ızgara, kamp ocakları ya da başka benzin, LP gaz, doğal gaz veya kömür yakıcı araç gereçler sadece üretici firma tarafından belirtilen şekillerde kullanılmalıdır.

Elektrik Jeneratörleri

Bazı kişiler buzdolabı ve yemek pişirme aletleri gibi, zaruri ihtiyaç olan cihazları çalıştırmakta yedek portatif elektrik jeneratörleri kullanır.

Bunlar çok faydalı olsa da, önlenmesi gereken başlıca tehlikeler şunlardır:

- Motor egzozundan kaynaklanacak karbon monoksit zehirlenmesi
- Elektrik şoku veya elektrik çarpması, ve
- Yangın

Jeneratör satın alırken

Evinize yedek elektrik sağlamak için kalıcı olarak yerleştirilmiş sabit jeneratörlerin kullanılması en uygunudur.

Jeneratörler gereken elektrik miktarına göre ayarlanmalıdır. Bunun hesabını yapmak için ışıklandırma malzemelerinin ve jeneratörü takmayı düşündüğünüz araç gereçin üzerindeki etiketlere bakınız.

Kullandığınız ekipman, jeneratörün üretebildiği elektrikten daha fazla elektrik kullanıyorsa, bu jeneratörün üzerindeki sigortayı atırabilir veya jeneratöre bağlı araç gereç bozabilir.

Jeneratör tüm ihtiyaçlarınız için gerekli elektriği üretmiyorsa, çeşitli aletlerin kullanım saatlerini ayrı zamanlara bölüştürün.

Jeneratörü güvenli kullanmak

Portatif bir jeneratörü **HİÇ BİR ZAMAN** içeride kullanmayın. Buna; garaj, sadece üzeri kapalı otomobil garajı, bodrum kat, çok dar alanlar ve kapalı ya da yarı kapalı yerler dahildir. Havalandırma olsa bile.

Kapıları ve pencereleri açmak karbon monoksitin evin içinde birikmesini önlemez.

Buna ek olarak, jeneratörü mutlaka karbon monoksitin içeriye sızmasına olanak verecek açık pencere, kapı ve havalandırma deliklerinin yanından uzak tutun.

Evinizin içine, pil ile çalıştırılan karbon monoksit alarmı veya pil destekli elektrik prizine takılan karbon monoksit alarmaları taktırmak iyi bir fikirdir.

Eğer evinizin içine karbon monoksit sızarsa ve sağlığınıza tehlike arz ederse, alarm sizi uyarır. Pilini sık sık kontrol edin ve gerektiğinde değiştirin.

Elektrik çarpmasını önlemek için

- Jeneratörü kuru tutun ve yağmur ya da ıslak şartlarda kullanmayın.
- Jeneratörü neme karşı korumak için, direkt üzerine gerilmiş muşamba gibi yanları açık, üstü örtülü bir yerin altında kuru bir zeminin üzerinde çalıştırın.
- Ellerinizi ıslak ise, jeneratöre dokunmadan önce ellerinizi kurulayın.

Jeneratöre yakıt doldururken

- Yakıt doldurmadan önce jeneratörün kapalı ve soğmuş olmasına dikkat edin. Sıcak motor parçalarının üzerine dökülen benzin tutuşabilir.
- Benzini, kapalı bir baraka veya başka koruma altına alınmış alanda depolayın.
- Herhangi bir yakıt ile çalışan aletin yanına yakıt koymayın (örneğin, garajda bulunan doğal gaz su ısıtıcısı gibi).

Jeneratöre bağlı cihazların kullanımı

- Aletleri jeneratöre direkt olarak takın. Buna alternatif olarak, en az kullanılacak aletlerin toplam enerji gereksinimine eş değerde olacak (vat veya amp ölçüsüyle) işe dayanıklı, dışarıda kullanılmaya tasarlanmış uzatma kablosu kullanın.

- Kablonun üzerinde herhangi bir kesik ya da yırtılma olmamasına dikkat edin ve kablunun her üç dişinin de yerinde olmasına, özellikle uzun dişinin olmasına dikkat edin.
- **HİÇ BİR ZAMAN** evin elektrik tesisatını, jeneratörü duvardaki bir priz yerine takarak çalıştırmaya çalışmayın. Bu durum "back feeding (elektrik akımının normalde aktığı yönün tersine akması)" olarak bilinen bir olaydır. Bu oldukça tehlikeli bir durumdur ve elektrik çalışanlarına ya da aynı elektrik transformatöründen elektrik alan komşulara elektrik çarpması riski oluşturmaktadır. Bu durumda ayrıca, evinize yerleştirilmiş kaçak akım koruma cihazları da devre dışı kalır.

Karbon monoksit zehirlenmesini önlemenin ipuçları

- Evinizi ısıtmak için hiç bir zaman gaz yemek ocağı ve fırın kullanmayın.
- Evinizin, çadırınızın veya karavanınızın içinde kömür ızgarası, hibachi, fener veya portatif kamp ocağı kullanmayın.
- Kullandığınız aletler bir profesyonel tarafından yerleştirilmediği ve havalandırılmadığı müddetçe, bir jeneratörü, tazyikli yıkama makinesini veya herhangi bir yakıtla çalışan motoru; bodrum katında, garajda ve başka bir kapalı alanda, kapılar ve pencereler açık olsa bile, çalıştırmayın.
- Havalandırma deliklerini ve bacaları temizleyin, özellikle fazla rüzgarlı havalarda, çünkü uçuşan atıklar havalandırma kanallarını tıkalabilir.
- Motor araçını, jeneratörü, tazyikli yıkama makinesini veya başka yakıtla çalışan motoru açık bir pencere, kapı veya egzoz dumanının kapalı alanlara sızabileceği havalandırma deliklerinin yanında çalıştırmayın.
- Bir garaj gibi tamamen kapalı ya da yarı kapalı bir yerde park edilmiş bir aracın motorunu açık bırakmayın.
- Kendinizi rahatsız hissetmeye başlarsanız, baş dönmesi olursa ya da halsiz hissederseniz hemen temiz hava alabileceğiniz bir yere gidin – [bunu geciktirmeyin](#).
- [Karbon monoksite maruz kaldığınızdan şüphelenirseniz derhal bir doktora gidiniz.](#)

Daha fazla bilgi için

Karbon monoksite maruz kalma ile ilgili sağlık bilgileri için doktorunuzu arayın.

Karbon monoksit hakkında genel sağlık bilgileri edinmek için Department of Human Services (Toplum Hizmetleri Bakanlığı) Environmental Health Unit (Çevre Sağlığı Birimini) 1300 761 874 nolu telefonda arayın.

Gaz veya elektriğin güvenli kullanımı hakkında bilgi için Energysafe Victoria'yı (03) 9203 9700 nolu telefonda arayın veya internet sitelerine bakın www.esv.vic.gov.au

Gaz sızması veya acil durumlar için 132 771'i arayın.

Bu broşürün ek kopyaları Environmental Health Unit'in internet sitesinden indirilebilir www.health.vic.gov.au/environment/emergency_mgmt/index.htm

Diğer kaynaklar

Preventing Carbon Monoxide Poisoning After an Emergency (2006) Centre for Disease Control & Prevention, Department of Health & Human Services (Acil Durum Sonrası Karbon Monoksit Zehirlenmesini Önlemek (2006) Hastalık Denetleme ve Önleme Merkezi, Sağlık ve Toplum Hizmetleri Bakanlığı)

Public Health Fact Sheet – Safe Use of Generators in Blackouts (2005) Queensland Health, Queensland Government. (Kamu Sağlığı Broşürü – Elektrik Kesintisi Sonrası Jeneratörlerin Güvenli Kullanımı (2005) Queensland Sağlık Kurumu, Queensland Hükümeti)